

Lukáš Víšek, Pplk. Josef Šimůnek: biografie příslušníka československých zahraničních jednotek.

Praha, FF UK 2013.

Posudek bakalářské práce

Ve své bakalářské práci o pplk. Josefu Šimůnkovi, aktivním účastníkovi československého vojenského zahraničního odboje za druhé světové války na západě, zvolil autor Lukáš Víšek standardní téma i žánr. Přesto se domnívám, že jeho volba pplk. Josefa Šimůnka jako hlavního protagonisty výzkumu má svůj význam i v době, kdy téma československého vojska na západě zaznívá v naší historiografii poměrně často. Jde o to, že autor se pokusil ukázat tento odboj prostřednictvím příběhu „obyčejného muže“. Pokouší se tedy odpovědět na otázku, jak se tito – dodnes mnohdy stále ještě neznámí či málo známí hrdinové – stali součástí odboje, jaké pohnutky je vedly k aktivnímu zapojení, jak se chovali a projevovali během tohoto odboje, i jak se vyrovnávali s nevděkem „lidové demokracie“ a zvlí komunistického režimu.

První část práce se zabývá společenským a rodinným prostředím, z něhož Josef Šimůnek pocházel. Otec byl živnostník působící v maloměstě Sezemice, kde byl před první válkou zvolen radním. Syn studoval v meziválečném období reálné gymnázium v Pardubicích, během studií postupně uvažoval o jeho plánu stát se vojákem z povolání. Myslím, že i tato část Šimůnkovy biografie pěkně ukazuje tyto nižší střední vrstvy jako významnou oporu meziválečné republiky. Věřím proto Víškově závěru, že Šimůnkův otec chápal synovo rozhodnutí stát se vojákem z povolání „jako povinnost a jistý výsledek jeho ideové výchovy“ (s. 14).

Následující část práce je věnována působení Josefa Šimůnka v československé armádě. Od Šimůnkových studií v hranické akademii až po jeho službu u dělostřelectva. Tato kapitola je podle mého názoru velmi zajímavým vhledem do vojenské každodennosti třicátých let v kontextu transformace armády čelící vzrůstajícímu nebezpečí ze strany nacistického Německa. Autor velmi pěkně líčí každodenní rutinu československého důstojníka té doby i jeho trávení volného času, to vše na pozadí transformace československé armády ve 30. letech. Ta byla kromě organizačních a technických záležitostí charakteristická mimo jiné generační obměnou – v armádě se stále více prosazovali noví, mladí absolventi vojenské akademie, kteří již nebyli zatíženi urputnými boji mezi skupinou důstojníků bývalých legionářů a skupinou „rakušáků“.

Klíčová část práce se zabývá analýzou Šimůnkovy odbojové činnosti. Šimůnek prošel téměř „klasickou“ anabází československého vojáka v zahraničí: jeho první kroky směřovaly spolu s dalšími druhy ve zbrani do Polska. Zde byl Šimůnek také v září zajat Rudou armádou a internován v ruských táborech. Jak autor píše, tento zážitek vypěstoval v Šimůnkovi odpor ke komunismu a Sovětskému svazu (bohužel zde není žádný bližší odkaz na pramen – s. 38). V roce 1940 bylo Šimůnkovi umožněno

odcestovat s vojenským transportem přes Blízký východ do Francie. Do Marseille dorazil 12. května, počátkem bleskové německé ofenzívy na západě. Také v těchto pasážích podává autor zajímavé informace o vojenské každodennosti ve vojenských táborech i ve specializovaných výcvikových kurzech. Šimůnkův dělostřelecký oddíl se zúčastnil i obléhání Dunkerque.

Závěrečná část práce sleduje Šimůnkovy osudy po návratu do republiky: tak jako mnozí další prožil krátké období štěstí bezprostředně po příchodu domů, avšak již v roce 1950 byl zatčen a uvězněn. Po propuštění pracoval v zaměstnáních, které neodpovídaly jeho kvalifikaci. Zemřel v roce 1984 ve věku 70 let.

Víškova práce je pokusem o klasické zpracování biografie jednoho z „obyčejných mužů“. Víšek přitom musel překonat zejména úskalí roztříštěnosti pramenné základny (neexistuje žádná osobní Šimůnkova pozůstalost) a na tomto poli si autor vedl více než zdatně, velmi vynalézavě, často velmi pracně, rekonstruoval Šimůnkovy životní osudy z nejrůznějšího pramenného materiálu, od dokumentů úřední povahy až po metodu oral history. Tohoto přístupu si na práci velmi cením. Práce je podle mého názoru přínosná především tam, kde ukazuje vojenskou každodennost té doby. Práce je bohužel zatížena řadou překlepů (s. 8, „výjimečně“ místo výjimečně), opakování (s. 18 – dvakrát vyjmenována šavle jakou součást výstroje, s. 23 dvakrát opakováno přidělení k baterii apod.), stylistických neobratností (vyučovala se „nauka o hypologii“), kurzívou jsou mnohdy vedeny i čísla poznámek apod. Základním nedostatkem práce je podle mého názoru její přece jenom vysoká míra popisnosti, chybí pokus o hlubší interpretace i kontextualizaci.

Navrhuji hodnocení : 2

V Praze, dne 3. 9. 2013

prof. Ivan Šedivý, CSc.